

Tři problematické aspekty posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách v rozhodovací praxi soudů v letech 2020-2022

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy rozhodnutí soudů z let 2020-2022 zjistit, zda v rozhodovací praxi soudů dochází při posuzování skutkově obdobných případů (ujednání o smluvní pokutě) k rozdílnému právnímu posouzení, a pokud ano, z jakých důvodů tomu tak je. Diplomová práce odhaluje, že v některých otázkách je právní posouzení soudů ve skutkově obdobných případech zcela rozdílné.

Na základě provedené analýzy jsou formulovány celkem tři hlavní problémy vznikající při posuzování ujednání o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách. Jmenovitě se jedná o problém týkající se posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty a s tím související moderační právo soudu, jasnosti a srozumitelnosti ujednání o smluvní pokutě a (ne)možnosti zahrnutí ujednání o smluvní pokutě do obchodních podmínek či jiných listin odlišných od spotřebitelské smlouvy hlavní. Rovněž z provedených analýz vyplynulo, že ve více než 1/3 případů soudy opomíjejí zvláštní právní úpravu spotřebitelských smluv a nezabývají se specifiky postavení spotřebitele ve vztazích s podnikatelem.

V návaznosti na shledané problémy je zhodnocena aktuální právní úprava a jsou navržena konkrétní řešení každého z problémů, která se opírají o dosavadní tuzemskou judikaturu, zahraniční právní úpravu, ale i v praxi užívanou smluvní dokumentaci vytvářenou podnikateli. Navrhována jsou jak konkrétní řešení směřující ke změně právní úpravy smluvní pokuty a ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (zejména změny právní úpravy obsažené v občanském zákoníku), tak i řešení obecnějšího charakteru, která nedopadají výlučně na ujednání o smluvní pokutě, ale jsou potenciálně aplikovatelná i na jiná ujednání v oblasti spotřebitelských smluv.

Klíčová slova

smluvní pokuta, spotřebitelská smlouva, zneužívající ujednání, obchodní podmínky, jasnost a srozumitelnost